

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

*Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції,
присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка*

ПОЛТАВА 2023

УДК 657

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1. м. Полтава, 30 – 31 березня 2023 р. Полтава, 2023. 845 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету:

КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету:

ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

МАЛИШКІН ОЛЕКСАНДР - д.е.н., професор, САРА, експерт з обліку та оподаткування

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н, професор кафедри бухгалтерського обліку, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА ТЕТЯНА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою Дніпровського державного аграрно-економічного університету

КАРПОВА ВЛАДА - к.е.н, доцент кафедри митної справи і фінансових послуг Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ПРИЙДАК ТЕТЯНА– к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

РИЛЄЄВ СЕРГІЙ - к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка. У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

© Автори, 2023

© Кафедра обліку і оподаткування, 2023

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

ТЮТЮННИК Ю. М., к.е.н., доцент,
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
КАПАШИНА К. В., здобувач вищої освіти,
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ПОКАЗНИКИ РУХУ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В АНАЛІЗІ МАЙНОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Актуальність. Якщо основні засоби становлять найбільшу частку в необоротних активах, це свідчить про орієнтацію на створення матеріальних умов для розширення основної діяльності. Основними завданнями аналізу основних засобів щодо оцінювання майнового стану підприємства є [1, с. 73]:

- визначення інтенсивності процесу оновлення (за коефіцієнтами надходження, вибуття, заміни, розширення та іншими показниками);
- характеристика функціонального (технічного) стану (за часткою активної частини основних засобів, коефіцієнтами зносу і придатності).

Результати дослідження. Для аналізу майнового стану підприємства з погляду характеристики руху і функціонального стану основних засобів використовується система кількісних і якісних показників, розрахунок яких проводиться за інформацією форми № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» (табл. 1).

Таблиця 1

Вихідна інформація для розрахунку показників руху і функціонального стану основних засобів [1, с. 74]

№ з/п	Показник	Порядок розрахунку за даними форми № 5 (рядки, графи)	Оцінювання за динамікою
1.	Первісна вартість основних засобів на початок року	260, гр.3	Збільшення
2.	Надійшло за рік	260, гр.5, 6 (+,-)	Збільшення
3.	Вибуло за рік	260, гр.8, 11, 12	Збільшення (якщо не перевищує показник 2)
4.	Первісна вартість основних засобів на кінець року	260, гр.14	Збільшення
5.	Нараховано амортизації за рік	260, гр.10	Збільшення
6.	Знос основних засобів:		
	а) на початок року	260, гр.4	Збільшення (якщо темп приросту менший за темп приросту показника 1)
	а) на кінець року	260, гр.15	Збільшення (якщо темп приросту менший за темп приросту показника 4)
7.	Первісна вартість активної частини основних засобів:		
	а) на початок року	(130+140), гр.3	Збільшення
	б) на кінець року	(130+140), гр.14	Збільшення

8.	Знос активної частини основних засобів:		
	а) на початок року	(130+140), гр.4	Збільшення (якщо темп приросту менший за темп приросту показника 7а)
	б) на кінець року	(130+140), гр.15	Збільшення (якщо темп приросту менший за темп приросту показника 7б)

У табл. 2 наведені методика розрахунку й оцінювання за динамікою показників руху і функціонального стану основних засобів.

Таблиця 2

Показники руху і функціонального стану основних засобів

№ з/п	Показник	Порядок розрахунку за даними табл. 1, 2	Оцінювання за динамікою
Показники руху основних засобів			
1.	Річний приріст (+) або зменшення (-), тис. грн	п.4–п.1 (табл. 1)	Збільшення
2.	Темп зростання (зниження), %	п.4÷п.1×100 (табл. 1)	Збільшення
3.	Темп приросту (зменшення), %	п.2–100 (табл. 2)	Збільшення
4.	Коефіцієнт надходження, %	п.2÷п.4×100 (табл. 1)	Збільшення
5.	Коефіцієнт вибуття, %	п.3÷п.1×100 (табл. 1)	Збільшення (якщо не перевищує показник 4)
6.	Період оновлення (можливого повного вибуття), років	100÷(п.4–п.5) (табл. 2)	Зменшення
7.	Коефіцієнт заміни (простого відтворення), %	п.3÷п.2×100 (табл. 1)	Зменшення
8.	Коефіцієнт розширення (розширеного відтворення), %	п.1 (табл. 2)÷п.2 (табл. 1)×100	Збільшення
9.	Період обороту, років	(п.1+п.4)÷2÷п.5 (табл. 1)	Зменшення
10.	Середня норма амортизації, %	100÷п.9 (табл. 2)	Збільшення
Показники функціонального стану основних засобів			
11.	Коефіцієнт зносу основних засобів, %:		
	а) на початок року	п.6а÷п.1×100 (табл. 1)	Зменшення
	б) на кінець року	п.6б÷п.4×100 (табл. 1)	Зменшення
12.	Коефіцієнт придатності основних засобів, %:		
	а) на початок року	100–п.11а (табл. 2)	Збільшення
	а) на кінець року	100–п.11б (табл. 2)	Збільшення
13.	Коефіцієнт зносу активної частини основних засобів, %:		
	а) на початок року	п.8а÷п.7а×100 (табл. 1)	Зменшення
	а) на кінець року	п.8б÷п.7б×100 (табл. 1)	Зменшення

Отже, річний приріст (зменшення) та темп зростання (зниження), темп приросту (зменшення) характеризують рівень приросту (зменшення) основних засобів за рік і в динаміці мають зростати.

Коефіцієнт надходження показує частку вартості основних засобів, які надійшли за рік, у первісній вартості основних засобів на кінець року; характеризує інтенсивність надходження основних засобів. Коефіцієнт вибуття показує частку вартості основних засобів, які вибули за рік, у первісній вартості основних засобів на початок року; характеризує інтенсивність вибуття основних засобів. У разі перевищення коефіцієнта надходження над коефіцієнтом вибуття відбувається розширене відтворення основних засобів.

Якщо коефіцієнт надходження перевищує коефіцієнт вибуття, визначається показник періоду оновлення, який відображає середню кількість років, необхідних для повного оновлення основних засобів [2, с. 217]. Коли коефіцієнт надходження менший за коефіцієнт вибуття, показник називатиметься періодом можливого повного вибуття основних засобів (значення записується у дужках).

Сумарне значення коефіцієнтів заміни і розширення становить 100 % (або 1). Коефіцієнт заміни показує частку основних засобів, які надійшли за рік, спрямовану на просту заміну тих основних засобів, які вибули (у вартісному вираженні), а коефіцієнт розширення – частку основних засобів, які надійшли, що забезпечила приріст (розширене відтворення) основних засобів.

Період обороту характеризує середню кількість років, упродовж яких первісна вартість основних засобів у вигляді амортизації переноситься на вироблену продукцію. У динаміці цей показник має зменшуватися. У цьому випадку зростатиме середня норма амортизації, що показує середній відсоток нарахування амортизації за всіма групами основних засобів за рік та характеризує ефективність амортизаційної політики підприємства [2, с. 217].

Для характеристики функціонального (технічного) стану основних засобів використовують коефіцієнти зносу і придатності. Коефіцієнт зносу характеризує частку вартості основних засобів, списану на витрати діяльності, в первісній вартості основних засобів, а коефіцієнт придатності – частку залишкової вартості в первісній вартості основних засобів. Зниження коефіцієнта зносу (відповідно підвищення коефіцієнта придатності) свідчить про поліпшення функціонального стану основних засобів [1, с. 76]. Окремо ці показники визначаються за активною частиною основних засобів.

Висновки. Отже, важливою характеристикою майнового стану підприємства щодо інформації активу балансу, а саме розділу I «Необоротні активи», є динаміка показників руху та функціонального стану основних засобів. Ці показники доцільно розраховувати для усіх основних засобів, активної їх частини, окремих груп виробничих основних засобів і видів обладнання.

Список використаних джерел:

1. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2020. 434 с.
2. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз : підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 566 с.

НЕХАЙ В.В.

ДОСЛІДНИЦЬКА ТА АНАЛІТИЧНА ФУНКЦІЇ КОНТРОЛІНГУ..... 421

ОЛІЙНИК Л.В., СОЛОНЕНКО Ю.В.

ЕКОЛОГІЧНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО: ПЕРЕВАГИ, ВИКЛИКИ, ДОСВІД
ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН..... 425

ОЛІЙНИК Н. М., ЛИЖЕНКОВА Т. Р., ОЛІЙНИК О. М.

БІЗНЕС-АНАЛІТИКА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ..... 428

ПАРАСІЙ-ВЕРГУНЕНКО І.М., ЛАХНО К.О.

ПРОБЛЕМИ АВТОМАТИЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ТА ШЛЯХИ ЇХ
ВИРІШЕННЯ..... 431

ПОСТЕРНАК І.М., ПОСТЕРНАК С.О., ПОСТЕРНАК О.С.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН УПРАВЛІННЯ ДЛЯ БУДІВНИЦТВА СОНЯЧНИХ
ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ..... 434

РЯБКОВА О.В.

КЛАСИФІКАЦІЯ ДОХОДІВ ЯК ПЕРЕДУМОВА ОРГАНІЗАЦІЇ ЇХ
АНАЛІТИЧНОГО ОБЛІКУ У КОНСАЛТИНГОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ..... 438

СКЛЯРУК І.П., ВОВК Н.О.

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА..... 441

СМІТЮХ Н. А., Науковий керівник – **ЛЕГА О. В.**

РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ ЯК ОСНОВНИЙ ПОКАЗНИК ЕФЕКТИВНОСТІ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ..... 444

СТАНІШЕВСЬКА А. Ю., КУЗУБ М.В.

РОЛЬ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ПРИЙНЯТТІ УПРАВЛІНСЬКИХ
РІШЕНЬ..... 448

ТЮТЮННИК Ю. М., КАЛІНІЧЕНКО Я. В.

ОБМЕЖЕННЯ ЩОДО РОЗРАХУНКУ І ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ ПОРОГУ
РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ТА ЗАПАСУ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ..... 451

ТЮТЮННИК Ю. М., КАПАШИНА К. В.

ПОКАЗНИКИ РУХУ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ОСНОВНИХ
ЗАСОБІВ В АНАЛІЗІ МАЙНОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА..... 454

ФЕДАС К.О., Науковий керівник – **КУЦЬ Т.В.**

РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ АКТИВІВ, ЯК ОДИН З ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ
ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА..... 457

ФІЛОНЕНКО Д. О., КУЗУБ М.В.

МОДЕЛЮВАННЯ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ..... 459

ХОДЗИЦЬКА В.В.

ВПЛИВ ГЛОБАЛЬНИХ ПРИНЦИПІВ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА
ПРИЙНЯТТЯ СТРАТЕГІЧНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ..... 462

ЧЕРЕВКО Т.Д., КУЗУБ М.В.

ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ
БІЗНЕСУ..... 464

